

Студентка Дуржинська Любов Юріївна

Науковий керівник: доцент Богатчук Світлана Степанівна

Вінницький національний аграрний університет

Україна на шляху до Європейського Союзу

Реалізацію національних інтересів, побудову економічно розвинутої і демократичної держави, зміцнення позицій у світовій системі міжнародних відносин Україна пов'язує зі вступом до Європейського Союзу.

Можливість модернізувати економіку, подолати технологічну відсталість, залучення іноземних інвестицій і новітніх технологій, створення нових робочих місць, підвищення конкурентної спроможності вітчизняного товаровиробника, вихід на світові ринки, насамперед на ринок ЄС.

Сьогодні Європейський Союз займає провідні позиції у світовому господарстві. На його частку припадає 41, 4% світового товарного експорту та 39, 8% імпорту, 42, 8% сагового експорту та 41, 9% імпорту послуг. Для будь-якої країни співробітництво з Європейським Союзом означає можливість отримати істотні економічні здобутки, які, зрештою, сприятимуть економічному зростанню та підвищенню життєвого рівня населення. При цьому слід зазначити, що таке співробітництво вигідне всім сторонам.

Інтеграція України до Європейського Союзу є одним з основних зовнішньополітичних завдань. Стратегічною метою держави проголошено повноправне членство в ЄС. Існують документи, які визначають фундаментальні основи європейської політики України, механізми і тактику реалізації стратегічного курсу: Конституція України (ст.18); Постанова Верховної Ради України «Про основні напрями зовнішньої політики України» від 2 липня 1993 року, яка підкреслює, що «перспективною метою української зовнішньої політики є членство України у Європейських Співтовариствах»; Угода про партнерство та співробітництво між Україною та Європейським Союзом, підписана 16 червня 1994 року; Стратегія інтеграції України до

Європейського Союзу, затверджена Указом Президента України від 11 червня 1998 року; Послання Президента України до Верховної Ради України «Україна: Поступ у XXI століття».

Законодавча база України на сьогоднішній день є суперечливою, нестабільною і малозрозумілою. Тому вона потребує значної адаптації до законодавства ЄС, що забезпечить розвиток політичної, підприємницької, соціальної, культурної активності громадян України, економічний розвиток держави у рамках Європейського Союзу та поступовому підвищенню добробуту громадян, приведенню його до рівня, що склався у державах – членах ЄС.

Адаптація законодавства України передбачає реформування її правової системи та поступове приведення у відповідність із європейськими стандартами і охоплює приватне, митне, трудове, фінансове, податкове законодавство, законодавство про інтелектуальну власність, охорону праці, охорону життя та здоров'я, навколишнє природне середовище, захист прав споживачів, технічні правила та стандарти, транспорт, і також інші галузі, визначені Угодою про партнерство та співробітництво. Важливим чинником реформування правової системи України слід вважати участь України у конвенціях Ради Європи, які встановлюють спільні для цієї організації та ЄС стандарти.

Етапами правової адаптації є імплементація Угоди про партнерство та співробітництво, укладання галузевих угод, приведення чинного законодавства України у відповідність із стандартами ЄС, створення механізму приведення проектів актів законодавства України у відповідність із нормами ЄС.

Інтеграція має стати першочерговим пріоритетом для всіх галок і рівнів влади в Україні. Під цим кутом зору послідовне здійснення адміністративної реформи має містити чітку реалізацію цієї пріоритетності і забезпечити відповідні зміни в структурі міністерств і відомств та механізмах міжвідомчої координації. Досвід інших центрально- і східноєвропейських країн свідчить, що доцільним є запровадження посади Спеціального уповноваженого Уряду з

питань європейської інтеграції у ранзі міністра, наділеного необхідними повноваженнями з координації зусиль усіх органів виконавчої влади щодо співробітництва з ЄС.

Вже розпочато роботу по адаптації чинного українського законодавства щодо скасування експортних мит, обмеження підвищення експортних тарифів, скасування спец експорту, уніфікації ставок акцизних зборів на товари вітчизняного виробництва та ті, що імпортуються тощо. Важливою реформою реалізації завдань по адаптації законодавства є співпраця України з міжнародними організаціями, ефективне двостороннє співробітництво тощо. Позитивним фактором в цьому плані є Членство України В Раді Європи з 1995 року. Конвенції цієї організації встановлюють спільні стандарти Ради Європи та ЄС. Україною ратифіковано близько 30 конвенцій організації. Розпорядженням Президента України створено Державну міжвідомчу комісію з питань впровадження в законодавство України норм і стандартів Ради Європи тощо.

Необхідно відзначити інституції, що забезпечують адаптацію законодавства України до законодавства Європейського Союзу:

1. Верховна Рада України – проводить законодавчу діяльність:
 - Комітет з парламентського співробітництва між Україною та ЄС – політичний діалог з парламентарями Європейського Союзу.
2. Президент України – здійснює керівництво адаптацією законодавства в контексті інтеграційного процесу.
3. Кабінет Міністрів України – займається плануванням, координацією та контролем за нормотворчою діяльністю органів виконавчої влади:
 - Інститут нормотворчої діяльності (при Кабінеті Міністрів України) – здійснює наукове обґрунтування законопроектної роботи з адаптації законодавства.
4. Міністерство юстиції України – проводить планування законопроектної роботи, координацію нормотворчої діяльності:

- Міжвідомча координаційна рада з адаптації законодавства України до законодавства ЄС (при Міністерстві юстиції України) – відповідає за вироблення пропозицій щодо стратегії адаптації, рекомендацій до проектів нормативно-правових актів; проводять правову експертизу актів на їх відповідність праву ЄС;

- Центр порівняльного права (при Міністерстві юстиції України) та Секретаріат координаційної ради займаються підготовкою проектів нормативно-правових актів з урахуванням світового досвіду;

- Центр перекладів актів європейського права (при Міністерстві юстиції України) перекладає міжнародні договори законодавства ЄС та аналітичні матеріали.

5. Українська частина Ради з питань співробітництва між Україною та Європейським Союзом займається узгодженням галузевої співпраці між Україною та Європейським Союзом.

6. Національне Агентство з питань розвитку та європейської інтеграції здійснює організаційне забезпечення інтеграційного процесу.

7. Українсько-Європейський центр з питань законодавства здійснює консультативну підтримку ЄР України, КМУ, Адміністрації Президента України та НБУ, а також проводить незалежну правову експертизу законопроектів і надає коментарі щодо впливу законодавства на економіко-політичну ситуацію в Україні.

8. Міністерства, центральні органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування проводять роботу по реалізації галузевого співробітництва України і Європейського Союзу і поглибленню інтеграції України до ЄС.

Отже, вирішення завдань в напрямку адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу головним чином покладені на спільні зусилля законодавчої і виконавчої гілок влади, пов'язані із розв'язанням цілої низки організаційних, кадрових, фінансових, методологічних, інформаційних і наукових питань. Таким чином, це досить тривалий та кропіткий процес.

Європейська інтеграція має стати не тільки пріоритетом для всіх владних структур, а й свідомим вибором суспільства в цілому. Тому виникає необхідність в широкомасштабній інформаційно-просвітницькій програмі, завдяки якій суспільство значно поліпшило б знання про природу і сутність європейської інтеграції, специфіку функціонування ЄС тощо. Одночасно Україні необхідно представляти себе як сильного партнера і повноправного учасника процесу європейської інтеграції та бути готовим на рівних дискутувати з приводу всіх поточних проблем євроінтеграції, а не тільки тих, що стосуються відносин України з ЄС.

Отже, євроінтеграція і членство в Європейському Союзі є стратегічною метою України для реалізації національних інтересів та зміцнення позицій у світовій системі міжнародних відносин.